

Advokát: Půjčování peněz dostává v Česku zcela nová pravidla

Adam Vrbecký | foto: [Petr Topič](#), [MAFRA](#)

Novelu zákona o spotřebitelském úvěru projedná v posledním čtení na květnové schůzi Sněmovna. Pokud ji schválí, měla by do čtyř měsíců vejít v účinnost. Do čtení jde přes sto pozměňovacích návrhů. Zpřísní se například podmínky licence pro poskytování úvěrů, takže ze současných 50 tisíc registrovaných subjektů zbudou pouze desítky. Nově se bude zákon vztahovat i na malé [půjčky](#) do pěti tisíc korun a úvěry nad 1,88 milionu korun.

Pro spotřebitele jsou nejpodstatnější následující změny:

1. RPSN definitivně říká, kolik peněz přeplatíte

RPSN, tedy celkové roční náklady úvěru v procentech, je základní parametr, ze kterého se spotřebitelé dozvídají, o kolik přeplatí vypůjčenou částku.

Adam Vrbecký

Vystudoval Právnickou fakultu v Brně. Zaměřuje se na problematiku pohledávek a zefektivnění procesu inkasa. Po absolvování advokátních zkoušek založil advokátní kancelář M.B.A. Legal.

Přestože zákon již od roku 2012 ukládá povinnost RPSN v nabídkách uvádět, v inzerátech je stále jako hlavní číslo [vidět](#) roční úroková sazba. Ale když si spotřebitel nechá předložit několik konkurenčních nabídek na půjčku ve stejné výši a se stejnou dobou splatnosti, může být překvapen, že nabídka s úrokem 1,9 % má o několik stokorun nižší měsíční [splátku](#), než nabídka s úrokem 1,7 %. A například zjistí, že dosažení sazby 1,7 % je podmíněno pojištěním neschopnosti splácet.

Poskytovatelé určovali výši RPSN různými výpočty a spory musel řešit až soud. Proto Evropská unie vypracovala jednotnou metodiku stanovení RPSN. Nově musí RPSN obsahovat veškeré náklady pro spotřebitele, které jsou věřiteli známy. Jedná se o úroky, provize, daně, poplatky pro zprostředkovatele úvěru, náklady na ocenění nemovitosti za účelem zřízení zástavního práva a veškeré další poplatky, které jsou spojeny s úvěrem, jako například životní pojištění nebo pojištění nemovitosti. Nemusí se započítávat jen náklady spojené se zápisem do katastru nemovitostí a notářské poplatky.

2. Poskytovatelé mají nové informační povinnosti

Nově musí věřitelé spotřebitele informovat o [riziku](#) změny směnného kurzu u úvěrů v cizí měně. Zprostředkovatelé musí poskytnout informace o své osobě, zejména zda je samostatným, nebo vázaným zprostředkovatelem a v případě [hypoték](#) musí na požádání spotřebitele uvést výši své provize.

Při porušení informačních povinností stačí, aby na to spotřebitel upozornil věřitele, a od té chvíle je smlouva neplatná. Respektive úvěr je úročený repo sazbou ČNB, která je momentálně 0,05 %. Takže v případě pochybení poskytovatele bude úvěr pro spotřebitele velice výhodný.

3. Zodpovědnost věřitele a zprostředkovatele

Zákonodárci se v novele snaží o větší tlak na poskytovatele, ale v případě zodpovědnosti věřitele za zprostředkovatele se zdá úprava problematičtější. Věřitel ponese zodpovědnost za chyby svých

zprostředkovatelů jen v případě, že samostatného zprostředkovatele nepečlivě vybral nebo na něho nedostatečně dohlížel. Bude zajímavé, jak se toto bude v praxi prokazovat. Domnívám se, že v případě sporů bude komplikované určit, kdo nese vůči spotřebiteli zodpovědnost.

4. Nové podmínky pro předčasné splacení úvěru

Při předčasném splacení musí spotřebitel věřiteli zaplatit sankci, resp. účelně vynaložené náklady spojené s předčasným splacením úvěru až do maximální výše jejich [finanční](#) ztráty. Tedy prostředků, které by obdrželi do konce splácení v původně sjednané době. Tady je otázka, jak budou věřitelé dokazovat, co byly účelně vynaložené náklady. Pro tento účel je v zákoně zastropování výše těchto nákladů na max. 1 % doplácené jistiny. Ovšem pozor, platí to jen u spotřebitelských úvěrů poskytovaných pro jiné účely než [bydlení](#). Na hypotéky se to nevztahuje.

Spotřebitelé by to měli zohlednit při volbě typu úvěru. Pokud budou například rekonstruovat bydlení, měli by zvážit, zda počítají s předčasným splacením bez sankce. Pak je výhodnější spotřebitelský úvěr (na rekonstrukci) než klasická hypotéka. Na druhou stranu hypotéka má nižší úrokovou sazbu. Proto je potřeba spočítat, co je celkově výhodnější. Na půjčce v řádu milionu se tak dají ušetřit desítky tisíc korun.

5. Rozhodčí doložky končí

Spory ohledně spotřebitelských úvěrů nebude možné řešit u rozhodce. Navržená změna má více chránit spotřebitele proti případům údajně zmanipulovaných výsledků rozhodčího řízení. Mimosoudní spory z podnětu spotřebitele budou řešit [Česká](#) obchodní inspekce, nebo Finanční arbitr, tedy instituce zřizované státem. Jako vyšší instance budou rozhodovat pak pouze soudy.

6. Pokuty a penále jsou limitované

V případě, že spotřebitel bude v prodlení se splácením úvěru, věřitel si podle nové právní úpravy bude moci naúčtovat penále a smluvní pokuty jen do 70 % z výše jistiny, nejvýše však 200 tisíc korun. Další posílení práv spotřebitelů přináší novela ve formě tzv. odkladu realizace zástavního práva. Což znamená, že od okamžiku, kdy věřitel spotřebiteli dlužníkovi oznámí, že chce prodat zastavenou nemovitost, bude mít dlužník šest měsíců na vyrovnání dluhu.

Autor: Adam Vrbecký, advokát a partner advokátní kanceláře M.B.A. Legal

Zdroj: http://finance.idnes.cz/advokat-o-novele-zakona-o-spotrebitelskych-uverech-fxh-/pujcky.aspx?c=A160509_093942_pujcky_sov